

Nieuw opsporingsmiddel tegen roofvogelvervolging in de strijd geworpen

Hans Peeters

Ondanks het feit dat het goed gaat met de roofvogelstand in ons land, hebben deze kromsnavels het zwaar te verduren. Roofvogelhaters schieten en vergiftigen jaarlijks minstens enkele honderden vogels en roofvogelhouders halen eieren en jonge vogels uit nesten om ze thuis verder groot te brengen. Pure stroperij dus. Om wat voor aantallen dit gaat is niet bekend, maar zeker is dat in bepaalde gebieden tientallen jonge Haviken verdwijnen. Jonge roofvogels kunnen echter voortaan voorzien worden van een elektronische chip, waardoor ze gemakkelijker opgespoord kunnen worden.

Havik en Slechtvalk vogelwettig

Een bepaalde categorie roofvogelliefhebbers kickt erop dat men zich eigenaar kan noemen van bijvoorbeeld een Havik. Het idee dat men heer en meester is over een roofvogel, die kracht en vrijheid symboliseert, brengt kennelijk bepaalde oergevoelens naar boven. Het geldt als status, wanneer je tegenover je vrienden kunt pronken met een afgerichte valk. Vanzelfsprekend is er ook winstbejag in het geding want Haviken en Slechtvalken vertegenwoordigen een behoorlijke waarde. Wie nu denkt dat deze roofvogelhouders per definitie in overtreding zijn, heeft het mooi mis. Slechtvalk en Havik mogen namelijk vrij gehouden worden en hebben dezelfde status als kooivogels zoals Vink en Putter. Het Vogelbesluit noemt Havik en Slechtvalk als vogels voor de jacht en het hebben ervan is toegestaan. Enkele handelingen zoals vervoeren, vangen, verkopen enzovoorts zijn verboden. Je mag ze dus eigenlijk alleen maar houden en bij de eerstkomende wijziging van het Vogelbesluit zal dit zonder vergunning ook niet meer mogen. Maar op dit moment dus nog wel. Ook al kun je op je klompen aanvoelen dat iemand, die een of meer Haviken in zijn achtertuin heeft de Vogelwet op grove wijze overtreedt, doe je daar weinig aan. Weten is namelijk iets anders dan bewijzen. Havik- en Slechtvalkhouders die illegaal aan hun vogels komen, gaan door gebrek aan bewijs vaak vrijuit. Maar sinds afgelopen voorjaar is daar verandering in gekomen.

Het ei van Columbus

Een concreet geval in oostelijk Noord-Brabant bezorgde vogelbeschermers en opsporingsambtenaren reeds een aantal jaren de nodige frustraties. Elk broedseizoen werden uit verschillende havikshorsten in De peel de eieren of

jongen gestolen. Slechts weinig Haviken kregen de kans op te groeien en uit te vliegen. Vorig broedseizoen ging Vogelbescherming Nederland in samenwerking met de Algemene Inspectie Dienst en medewerkers van het Natuurhistorisch Museum De Peel tot actie over. Alle havikshorsten in de Peel werden geïnventariseerd. Toen in mei de jongen uit het ei kropen, werden zij voorzien van een elektronische transponder. Dit is een minuscuul zendertje dat onderhuids wordt aangebracht. Het heeft de grootte van een luciferkop en wordt door middel van een injectienaald bij de vogel ingebracht. Hiervoor werd de hulp ingeroepen van een dierenarts. De ingebrachte transponder, ook wel chip genoemd, zendt een unieke code uit die met een speciaal detectieapparaat op afstand gelezen kan worden. De werking van de chip is van onbepaalde duur en heeft voor de vogel geen negatieve invloed. De toepassing van deze chip vindt ook plaats bij kostbare vogels, zoals papegaaien. Met name in dierentuinen worden in toenemende mate dieren voorzien van een chip. Elke gechipte vogel blijft door middel van dit elektronische identificatiesysteem te allen tijde individueel herkenbaar. Het is overigens een goedkoop systeem en kost zo'n 25 gulden per chip. Wanneer de Haviken uit het nest weggehaald worden, zijn ze eenvoudig op te sporen. Vorig jaar werden de jonge Haviken echter voor het eerst sinds vele jaren met rust gelaten en alle jonge vogels vlogen in gezondheid (en met chip) uit. Het komend broedseizoen zullen in De Peel en op andere plaatsen in het land opnieuw jonge roofvogels gechipt worden. Ook zullen eieren onzichtbaar gemerkt worden, zodat deze bij diefstal eveneens op te sporen zullen zijn. Bij aantreffen van havikseieren in bijvoorbeeld een broedmachine bij een verdachte, kan de herkomst eenvoudig worden herleid. Het plaatsen van verborgen camera's bij nesten behoort inmiddels eveneens tot de mogelijkheden en is in Engeland reeds met succes toegepast.

Vogelbescherming Nederland, Dribergseweg 16c, 3708 JB Zeist

Foto: T. Aelberts

